בס"ד, גליון 134, ד' אדר א' התשע"ו.
מברכין הלבנה באור ליום שלישי.

מוסדות "מאורות נתן"

מיסודו של מו"ר ועט"ר הגה"צ
הרב נתן בוקובזה זצוק"ל

מען לתרומות: בן גוריון 6, ת.ד 190, נתיבות
טלפון: 08-9943332 נייד: 054-8455275
פקס: 08-9948013 www.meorotnatan.com
לקבלת העלון במייל
midey.shabat@gmail.com

מידי שבת

פרשת תרומה

	הדלקת הנר	יציאת שבת	ר"ת
י-ם	16:47	18:01	18:36
ב"ב	17:01	18:02	18:31
חיפה	16:52	18:01	18:29
נתיבות	17:04	18:03	18:32

העלון מוקדש
לע"נ רבקה בת חיה ע"ה

מתוך הפרשה

"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו ליבו" (כה, ב)

השם יתברך אומר: יקחו נא תרומה גם ממני. חוץ מזה שיקחו "מאת כל איש", אתן להם גם אני את תרומתי. שכן אמרו חכמינו, כי העננים הביאו את אבני השוהם ואבני המילואים ("והנשיאים הביאו – אין נשיאים אלא עננים שנאמר "נשיאים ורוח" "), וזו הייתה תרומתו של הקדוש ברוך הוא. (החיד"א)

"זהב וכסף ונחשת" (כה, ג)

אותיות שלוש המילים הללו מרמזות על כל ימות השנה שיש בהם קריאת התורה:
"זהב": ז – היום השביעי, שבת. ה – יום חמישי בשבוע. ב – יום שני בשבוע. "כסף": כ – כיפורים. ס – סוכות. פ – פסח, פורים.
"נחשת": נ – נרות (חנוכה). ח – חודש (ראש חודש, ובכלל זה ראש השנה שגם הוא ראש חודש). ש – שבועות, שמיני עצרת, שמחת תורה. ת – תענית.
"ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא"... (החת"ם סופר)

"ועשו ארון... אמתיים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו" (כה, י)

כל אמותיו של ארון התורה שבורות הן – שתיים וחצי, אמה וחצי.

- זה רמז שתלמיד חכם חייב להיות שבור בעיני עצמו, עליו לדעת שעדיין הוא עומד רק במחצית הדרך. (הג"ר נתן אדלר זצ"ל)
- זה רמז שלעולם א"א ללמוד התורה כולה, כי היא ארוכה לאין סוף, וכמה שלומדים אין מגיעים אלא לחצייה. (פרדס יוסף)

לאור הפרשה

"איש אשר ידבנו ליבו" (כה, ב)

רבינו מאיר ב"ר ברוך, **המהר"ם מרוטנבורג**, היה אחד מגדולי בעלי התוספות, הוא נולד בעיר וורמיזא שבגרמניה בשנת ד'תתקע"ה למשפחת גדולי תורה, אביו היה רב העיר וורמיזא והמהר"ם מזכירו בכבוד, על מצבת האב נחרט "בני דורו היה מכלכל, בדעו מוסר השכל, בשפתי חן היקרים, פרי צדיק מקור חיים, פרץ מעין לכל איים, מפיק נפך וספירים". גם אחי מהר"ם, רבי אברהם, היה גדול בתורה.
את ראשית תורתו קיבל המהר"ם מאביו, ומאוחר יותר למד מגדולי דורו, בין רבותיו המובהקים היה בעל ה'אור זרוע' - רבי יצחק מוינה, ורבי שמואל מוירצבורג. בצעירותו נסע לישיבות צרפת ולמד מפי חכמי התוספות: רבי יחיאל מפריז, רבי שמואל מפליזא ורבי שמואל מאיבראה.
בשובו לגרמניה נודע כגאון אדיר, ועד מהרה הפך למנהיג יהדות גרמניה, הוא כיהן ברבנות הערים: קוסטניץ, אויגסבורג, וירצבורג, רוטנבורג, וורמיזא, נירנברג ומגנצא. ברוטנבורג שעל שמה נקרא, יסד ישיבה שהיתה למרכז התורה החשוב בגרמניה, אליה נהרו תלמידים מכל קהילות ישראל בגרמניה ובצרפת, וממנה יצאו תלמידיו המובהקים. משם גם שלח אלפי תשובות בהלכה.
המהר"ם ניהל את עניני בני עדתו כאב רחום וביד רמה עשה גדרים וסייגים.
בסוף ימיו החמיר מצב יהודי גרמניה וגזירות ורדיפות תקפו אותם, המהר"ם הצטרף לתנועת העליה הגדולה לארץ ישראל שהתעוררה אז, ועמד בראשה, הוא החל לנדוד בדרכו ארצה, ותלאות רבות עבר עד שנחלץ מגרמניה והצליח להגיע ללומברדיה שבמדינת איטליה, שם המתין לבני עדתו כדי שיעלו יחדיו ארצה.
בשהותו שם הבחין בו יהודי מומר שזיהה אותו, הוא העליל עליו עלילות שווא באזני השילטונות והם אסרוהו והשיבוהו לגרמניה.

המשך בעמוד האחורי ←

סיפורי צדיקים

"עשה לך רב"

הג"ר **ברוך בער (– דב) ליבוביץ'** זצוק"ל, היה מפורסם ב'עשה לך רב' שלו. רבו המובהק היה הג"ר **חיים סולובייציק** זצוק"ל מבריסק, והוא התבטל כלפיו, ושתה בצמא את דבריו בצורה מדהימה.

גאון אחד סיפר שכשנפטר רבו ר' חיים, עשה ר' ברוך בער את הג"ר **חיים עוזר גרודז'ינסקי** זצוק"ל לרבו, והחל קורה לו 'רבי' – 'הרבי אמר' 'הרבי יעשה' וכו', עד שאמר לו ר' חיים עוזר, שאם ימשיך לקרוא לו כך, הוא לא יענה לו... אמר ר' ברוך "כן רבי, אבל איך אקרא לרבי"? ...

היום לפני...

ביום ד' אדר הס"ז הובא לקבורה הגאון רבי מאיר, המהר"ם מרוטנבורג זצוק"ל (ראה ב'לאור הפרשה'). // ביום ה' באדר התשל"א, נפטר האדמו"ר רבי מרדכי שלמה מבויאן זצוק"ל, היה מפורסם באהבת ישראל שלו.

המשך הסיפור מעמוד הראשון

הקיסר הגרמני רודולף, שהיה שונא ישראל מושבע, הורה להשליך את הרב לכלא מצודת אנזיסהים שבמחוז אלזס, שם יהא אסור עד שישלמו היהודים סכום עצום של כופר לפדיונו.

יהודי גרמניה התאמצו, והחלו לאסוף את סכום הכסף בכדי לשחרר את רבם הנערץ, אולם המהר"ם אסר על הקהילות לפדותו, בסומכו על דברי הגמרא: "אין פודין את השבויים יותר מכדי דמיהן".

יהודי גרמניה נאלצו להישמע למהר"ם, והוא ישב כלוא מרצון במצודה עד סוף ימיו וקידש שם שמים.

במשך שבע שנים היה המהר"ם כלוא במבצר, אך גם אז הוא עמד בראש דורו, ולימד והורה מהכלא תשובות לשואלים, עם תלמידיו המובהקים היה עומד בקשר מכתבים, ותלמידו רבי שמשון בר צדוק, אף הורשה לבקרו לעיתים תכופות, והוא סידר לפניו את ספר 'התשב"ץ', בו דן המהר"ם בעניני הלכה ומנהג.

באחת מתשובותיו מהכלא כתב המהר"ם: "אין בידי ספרי פסקים... ואם ימצא שהתוספות וספרי הפוסקים חולקים עלי בשום [-באיזה] דבר, דעתי מבוטלת להם, כי מה לעני יודע, שיושב חושך צלמות ולא סדרים, זה ג' שנים ומחצה, העני הנשכח מכל טובה, אסקופה הנדרסת, הנקרא בשכבר, מאיר ב"ר ברוך זלה"ה"...

המהר"ם נפטר בכלאו ביט' אייר הנ"ג, כבן 78, אולם גם אז נקם בו הקיסר הגרמני על שלא הסכים להשתחרר בעד הכופר, ולא התיר להביאו לקבורה.

רק 14 שנה לאחר מכן, פדה הנדיב, ר' אלכסנדר בן שלמה ויפמן, את גופתו הקדושה, ושילם על כך כמעט את כל כספו, הוא ביקש שלאחר מותו יקברוהו ליד המהר"ם.

המהר"ם נקבר בכבוד גדול בעיר וורמיזא, בד' אדר הס"ז, ובבוא היום כשנפטר הנדיב אלכסנדר, הוא נטמן בסמוך לו.

המהר"ם הותיר אחריו אלפי תשובות בכל תחומי החיים, המשמשות עד היום נר לרגלי הפוסקים, מלבד זאת הוא הותיר חידושים רבים על המשנה והגמרא.

כמו כן הוא כתב 21 קינות ופיוטים, בפיוטים הוא מתאר את הבריאה הנפלאה שברא ה', ובקינות הוא מקונן על עלבונה של תורה, ועל צרותיו של עם ישראל. קינתו המפורסמת ביותר היא "שאלי שרופה באש" הנאמרת בתשעה באב.

המהר"ם העמיד תלמידים רבים, הידועים שבהם היו: הרא"ש – רבינו אשר בן יחיאל, ה'מרדכי' – רבינו מרדכי ב"ר הלל, רבי חיים אליעזר בן יצחק - בעל ה'אור זרוע', ורבי יצחק מדורא, זי"ע.

שו"ת

הרב דניאל בוקובזה שליט"א

? דברים האסורים באכילה ושתיה, כגון: פירות ערלה, תערובת של בשר בחלב, יין נסך וכדו', האם אסורים בטילטול ?

! דברים שאסורים באכילה ובהנאה, וכגון הדברים ששנינו לעיל, הינם **אסורים** בטלטול אף לצורך גופם ומקומם.

אולם בדברים האסורים באכילה ומותרים בהנאה, וכגון: נבילות וטריפות, או עוף בחלב וכדו', שמותר ליתנם לכלבים לאכול, **מותרים** בטילטול היכן שצריך לכך.

(בא"ח ש"ב, מקץ ו. חזו"ע ג, עמ' קיב)

סיפורים מחיי רבינו

"תבדקו את המזוזות"...

גברת גילה בן חמו ממעלה אדומים מספרת: "כחודש ימים לאחר שילדתי את בני הקטן, שמורינו הרב נתן בוקובזה זצוק"ל היה הסנדק שלו, הילד לא ישן ולא הפסיק לבכות. הדבר מאוד הטריד אותנו.

לבעלי היה מנהג קבוע, כל ערב שבת הוא היה מתקשר אל הרב ומוסר לו 'שבת שלום'. באחד מימי שישי סיפר בעלי לרב על הבעיה עם התינוק. ואז הרב אמר לו: "תבדוק את המזוזה, ותבין בדיוק מדוע קורה מה שקורה"...

בדקתי את המזוזה וראיתי שיש פסול במילה 'בשכבך' ! מיד החלפנו את המזוזה, ומאז נרגע התינוק".

(לרכישת הספר 'עמוד החסד' על חיי רבינו זי"ע – 0548455275)

הסטוריה יהודית

המלחמה בשבתאי צבי שר"י: פרק פו - נחמיה חייא חיון

מלבד התחברותו של הרשע נחמיה להג"ר דוד אופנהיים זצוק"ל בעיר פראג, הוא הצליח להתקרב גם לגאון המקובל רבי נפתלי כ"ץ זצוק"ל, בעל ה'סמיכת חכמים', ששהה זמנית בפראג לאחר שנאלץ לעזוב את רבנותו בפראנקפורט דמיין, בשל אסון השריפה המפורסם שהיה מעורב בו.

נחמיה הראה לרבי נפתלי את חיבורו השקרי 'מהימנותא דכולא', והציג בפניו הסכמות רבות, מזויפות, מרבני איטליה.

גם רבי נפתלי, כמו רבי דוד, לא נתפנה לעיין בכל הספר, ובכל זאת נאות להעניק לו הסכמה בה כתב: "קראתי בתוכן **חלק מרובה** ומתקן מאוד לחכי", למרבה הצער, כיון שלא קרא את כל החיבור, לא הבחין במינות השבתאית המצויה בו.

משהשיג נחמיה הסכמה זו, הוא הפיץ שמועה שמלאכים מבקרים בביתו ומשרתים אותו אישית, התפאר שיש לו דרגת נבואה העולה על משה רבינו, והוא מתכתב עם אליהו הנביא... ואף העיז לומר זאת לרבי נפתלי עצמו.

ר"נ כץ ז"ל במכתבו שבקונטרס 'מלחמה לה' וחרב לה'' מספר, שכשהתברר לרבי נפתלי מיהו חיון באמת, הוא הפציר בו שיחזיר לו את ההסכמה, אך נחמיה בז לייסוריו ולא הסכים, והמשיך לשבת בשלוה בפראג.

אחרי שהטעה את שני גדולי ישראל הנ"ל והצליח לקבל מהם הסכמות, יצא נחמיה מפראג, וכשהוא מנופף בהסכמות אלו עבר בכמה קהילות גדולות, ובזכותן נפתחו לו שערים רבים, בעת מסעותיו אלה נפגש עם איש כלבבו וכרת עימו ברית סתרים, איש זה היה ליבלי פרוסטיץ...

(ע"פ 'משיחי השקר ומתנגדיהם', המשך בשבוע הבא ב"ה)

אמרי שפר

"רצונך שלא תסבול עוד, סבול (תהיה סבלן), ולא תסבול יותר"...

(מהר"י מוורקא זי"ע בשם כפרי אחד)